

Kocaeli Üniversitesi

Eğitim Dergisi

E-ISSN: 2636-8846

2022 | Cilt 5 | Sayı 1

Sayfa: 1-18

Kocaeli University
Journal of Education

E-ISSN: 2636-8846

2022 | Volume 5 | Issue 1

Page: 1-18

Öğretmen adaylarının umut düzeylerinin atanamama kaygısına etkisinde sosyal güven ve memnuniyetin aracı etkisi

The mediating role of social safeness and pleasure on the relationship between pre- service teachers' anxiety about not being appointed and their level of hope

Tuba Akpolat, <https://orcid.org/0000-0001-5907-6972>
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi,
tuba.sagir.akpolat@msgsu.edu.tr

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Gönderim Tarihi
17 Haziran 2021

Düzeltilme Tarihi
25 Ekim 2021, 10 Şubat 2022

Kabul Tarihi
22 Mart 2022

Önerilen Atıf

Recommended Citation

Akpolat, T. (2022). Öğretmen adaylarının umut düzeylerinin atanamama kaygısına etkisinde sosyal güven ve memnuniyetin aracı etkisi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 5(1), 1-18. <http://doi.org/10.33400/kuje.953838>

ÖZ

Öğretmen yetiştirme ve atama konusunda yaşanan arz-talep uyumsuzluğu, ihtiyaç fazlası öğretmen sorununu gündeme getirmektedir. Mesleğini kamuda icra edebilmek için Kamu Personeli Seçme Sınavı'na giren öğretmen adayları, büyük bir topluluk içinden, "atanan" küçük bir grup içinde olabilmek adına rekabet etmektedirler. Dolayısıyla bu rekabet beraberinde atanamamaya ilişkin bir kaygı getirecektir. Kaygı ile baş edebilmek bireylerin kişilik özelliklerinin yanı sıra durumları algılama ve anlamlandırma yeteneklerine de bağlıdır. Bir kişilik özelliği olarak ifade edilebilen umut, amaçlar için potansiyel yeni yollar keşfetme ve eyleme geçme yeterliliği demektir. Bununla birlikte, kişinin kendi dünyasında kurduğu samimi ve güvenilir ilişkilerinin varlığı ile karakterize olan sosyal güven ve memnuniyet hissi, kişinin yaşadığı durumları ve kendini algılamasında büyük önem taşımaktadır. Dolayısıyla öğretmen adaylarının atanamama kaygısının, umut ile sosyal güven ve memnuniyet düzeylerine göre değişkenlik göstereceği düşünülmektedir. Bu bağlamda, bu çalışmanın amacı KPSS kursuna devam eden öğretmen adaylarının umut düzeylerinin atanamama kaygısına etkisinde sosyal güven ve memnuniyet düzeyinin aracı etkisi olup olmadığının araştırılmasıdır. Araştırmanın çalışma grubunu, basit rastgele örnekleme ile belirlenmiş KPSS kursuna devam eden 360 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri Sosyal Güven ve Memnuniyet Ölçeği, Sürekli Umut Ölçeği ve Öğretmen Adaylarının Atanamama Kaygısı Ölçeği ile toplanmıştır. Araştırmanın sonucunda öğretmen adaylarının sosyal güven ve memnuniyet düzeyleri ile atanamama kaygılarının yüksek, umut düzeylerinin ise orta düzeyin üzerinde olduğu görülmüştür. Bununla birlikte öğretmen adaylarının umut düzeylerinin atanamama kaygısını negatif yönde anlamlı bir şekilde yordadığı ve öğretmen adaylarının umut düzeylerinin atanamama kaygısına etkisinde sosyal güven ve memnuniyetin kısmi aracı etkisi olduğu görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: sosyal güven, umut, kaygı, işsizlik, aday öğretmen

ABSTRACT

The supply-demand mismatch in teacher training and appointment raises the problem of surplus teachers. Teacher candidates who take the Public Personnel Selection Examination to practice their profession in the public sector compete to be in the small "assigned" group from a large community. Therefore, this competition will bring along a concern about not being appointed. Coping with anxiety depends on individuals' personality traits as well as their ability to perceive and make sense of situations. Hope, which can be expressed as a personality trait, means the ability to explore potential new ways for goals and take action. Moreover, the feeling of social trust and satisfaction, which is characterized by the existence of sincere and reliable relationships established by the person in his/her own world, is of great importance in the person's experiences and self-perception. Therefore, it is thought that teacher candidates' anxiety about not being appointed varies according to their hope, social trust, and satisfaction levels. In this context, this study aims to investigate whether the level of social trust and satisfaction has a mediating effect on the effect of hope levels of teacher candidates attending the public personnel selection examination (KPSS) course on their anxiety about not being appointed. The sample of the research consists of 360 teacher candidates who attend the public personnel selection examination (KPSS) course determined by simple random sampling. The data of the research were collected with the Social Trust and Satisfaction Scale, the Continuous Hope Scale, and the Teacher Candidates' Anxiety of No Appointment Scale. The results of the research reveal that the social trust and satisfaction levels of the teacher candidates and their anxiety about not being appointed were high, and their hope levels were above the medium level. However, observations exhibited that the hope levels of the teacher candidates significantly predicted the anxiety of not being appointed negatively and that the social trust and satisfaction of the teacher candidates had a partial mediating effect on the effect of their hope levels on their anxiety of not being appointed.

Keywords: social safeness, hope, anxiety, unemployment, pre-service teacher

GİRİŞ

Türkiye’de öğretmen adayları lisansını aldığı öğretmenlik mesleğini kamuda yapabilmek için her yıl Kamu Personeli Seçme Sınavı’na (KPSS) girmektedir. Atanmayı bekleyen öğretmen adaylarının yıldan yıla artan sayısı ve kamunun ihtiyaç duyduğu öğretmen sayısının bu talebi karşılamaması, öğretmen adaylarını atanma konusunda umutsuzluğa ve kaygıya itmektir. 2020 yılında KPSS Eğitim Bilimleri oturumuna 439.618 öğretmen adayı girmiştir (YÖK, 2020). Bununla birlikte 2021 yılında 20.000 öğretmen ataması yapılacağı açıklanmıştır (MEB, 2020). Bu durum öğretmen adaylarının yalnızca % 5’inin kamuda öğretmen olarak istihdam edileceği anlamı taşımaktadır. Her üniversite mezunu genç yetişkin gibi öğretmen adayları da zihinsel sağlıklarını olumsuz yönde etkileyebilecek çok sayıda akademik, finansal ve sosyal stresle karşı karşıya kalmaktadır (Dusselier vd., 2005). Öğretmen adayları için atanamamak, bahsi geçen stres faktörlerinin tümünü içinde barındırmaktadır. Elbette depresyon ve anksiyete doğrudan stres faktörlerinden kaynaklanmaz; daha ziyade, bireyin bu stresörleri algılaması ve bunlara tepkisinden kaynaklanan bir durumdur (Beck & Clark, 1997). Dolayısıyla atanamama kaygısına ilişkin stresörlerin algılanışı da bireyin deneyimleri ve kişisel özelliklerinden etkilenecektir. Örneğin, kişisel bir özellik olan “umut” atanamama kaygısına neden olan tüm bu stresörlerle baş edebilme gücü vermesi açısından, kaygı verici duruma ilişkin farklı bakış açıları geliştirilmesine olanak tanır. Bununla birlikte bireylerin ilişkilerinde yaşadıkları olumlu deneyimleri sosyal güven hissi yaşamalarını sağlamakta ve sosyal güven hissi depresyon ve kaygı düzeylerinin azalmasını sağlamaktadır (Alavi vd., 2017).

Umut, bireyleri amaçlarına ulaşma konusunda potansiyel yolların olduğuna inandıran ve dolayısıyla karşılaşılan bariyerlerin üstesinden gelme motivasyonu sağlayan bilişsel bir süreci ifade etmektedir (Snyder, 2002). Alanyazın incelendiğinde, bireylerin umut düzeyi yükseldikçe kaygının azaldığını ortaya koyan çalışmaların var olduğu görülmektedir (Benight & Bandura, 2004; Dutton, 2009; Jaycox vd., 2002; Şahinler, 2018). Bununla birlikte sosyal güven ve memnuniyet hissi problem çözme konusunda daha etkin olmayı ve yapıcı düşünmeyi sağlamaktadır (Gilbert, 2005). Umut, sosyal güven ve memnuniyet öğrenilebilen kişisel özelliklerdir (Shorey vd., 2002). Öğretmen adayları, atanamama, iş bulamama ve aile-çevre beklentileri konularında kaygı yaşamaktadırlar (Ince-Aka & Yılmaz, 2018; Eskici, 2016; Pamuk, Hamurcu, Armağan, 2014). Öğretmen adaylarının atanamama kaygıları, umut ile sosyal güven ve memnuniyet düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesinin, öğretmen adaylarının olumsuz bir durumla başa çıkma pratiklerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bununla birlikte elde edilen sonuçların öğretmen adaylarının duyuşsal özellikleri konusunda farkındalık yaratacağı ve öğretmen yetiştirme sürecinde dikkate alınacağı düşünülmektedir.

Sosyal Güven ve Memnuniyet

İnsan, Türk Dil Kurumu’nca (TDK) “Toplum halinde bir kültür çevresinde yaşayan, düşünme ve konuşma yeteneği olan, evreni bütün olarak kavrayabilen, bulguları sonucunda değiştirebilen ve biçimlendirebilen canlı” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2021). Tanıma bakıldığında “insan” olmanın temelinde toplumsallaşma/sosyalleşme olduğu görülmektedir. Her canlı gibi insanın da temel güdüsü hayatta kalabilmektir. Hayatta kalabilmek için üç tür zorluğun üstesinden gelinmelidir. Bunlar, tehditleri tespit etmek, bunlardan kaçınmak ve korunmak; hayatta kalma ve üreme için gerekli kaynakları elde etmek ve sürdürmek; bir hedefe ulaşmada ya da tehditlerle karşı karşıya gelindiğinde duygu ve motivasyonu düzenlemektir (Gilbert, 2005). İlk zorluk olan tehditlerden kaçınma, canlılarda savunma sisteminin gelişmesini sağlamaktadır. Bu sistem, riskleri değerlendirir ve korku, öfke utanç gibi olumsuz duyguları tetikler. İkinci zorluk olan yaşamı sürdürebilme arayışı, canlılarda güdüsel sistemin oluşmasını sağlamaktadır. Bu sistem, ödüle duyarlıdır ve gurur, heyecan gibi olumlu duyguları harekete geçirir. Üçüncü zorluk olan duygu ve motivasyonu düzenleme, canlılarda yatıştırıcı sistemin oluşmasını sağlamaktadır. Bu sistem, yakınlık ve bağlılık belirtilerine duyarlıdır ve sakinlik, güven gibi olumlu etkiler üretir (Alavi vd., 2017). Sosyal güven, yatıştırıcı sistemin sonuçlarından biri olarak kavramsallaştırılmıştır. Sosyal güven, kişiler arası etkileşimlerde sıcaklık, kabullenme ve bağlılık duygularının varlığı ile karakterize edilir. Sosyal güven, kaçınma sistemi ve güdüsel (drive-

seeking) sistemin ürettiği negatif ve pozitif duygulanımlardan öte kalıcı bir etki yarattığından, kişisel bir özellik olduğu iddia edilmektedir (Gilbert vd., 2009).

Sosyal güvenliğin kavramsal olarak güvenli bağlanma ve sosyal yakınlık ile benzerlik taşıdığı söylenmektedir (Armstrong, Nitschke, Bilash & Zuroff, 2021). Güvenli bağlanma, bebeğin ona bakım veren kişi ile arasındaki etkileşimlerin güven temeline dayanması anlamına gelmektedir (Gander & Gardiner, 1995). Söz konusu kişiler arası bağ yaşamın her döneminde etkisini gösterecek bir kişilik özelliğine dönüşmektedir. Sosyal yakınlık, ilişkilerde mesafe ya da yalnızlığa karşı sıcaklık ve yakınlığı tercih etmek demektir (Tellegen & Waller, 2008). Dolayısıyla her iki kavram da kişiler arası ilişkilerde güven temelli yakın ve sıcak ilişkiyi ifade ettiğinden sosyal güven ile ilişkili kavramlar olduğu söylenebilir.

Sosyal güveni karakterize eden sıcaklık, bağlılık ve memnuniyet duyguları, kişilerin yaşamlarındaki olumsuz tutum ve davranışların bertaraf edilmesine katkı sağlamalarının yanı sıra herhangi bir tehdit ya da sıkıntı olmadığında da mevcut olabilirler (Armstrong ve ark., 2021). Dolayısıyla sosyal güven duygusuna sahip bireyler, sorunlarını çözmede ve yeni yollar bulma konusunda yaratıcı ve iyimser bir tutuma sahiptirler (Rothstein & Uslaner, 2005).

Umut

Pozitif psikolojinin öncülerinden Seligman ve Csikszentmihalyi (2000), psikolojinin depresyon, ırkçılık, şiddet, benlik saygısı yönetimi, irrasyonelite ve güçlükler altında büyümek hakkında söyleyecek çok şeyi olmasına rağmen insan karakterinin güçlü tarafları, mutluluk, dayanıklılık, umut gibi insanın kim olduğunu ortaya koyan özellikler hakkında çok az şey söylediğini belirtmektedirler. Pozitif psikoloji, insanların, grupların ve örgütlerin gelişmesine veya optimal işleyişine katkıda bulunan koşulların ve süreçlerin incelenmesidir (Gable & Haidt, 2005). Umut, pozitif psikolojinin ilgi alanlarından biridir ve kişinin arzulanan hedeflere giden yolları bulabileceği ve bu yolları kullanmak için motive olabileceği inancını yansıtır (Snyder vd., 2002). Tanıma bakıldığında umudun üç bileşen etrafında şekillendiği görülmektedir. Bunlardan ilki amaçlardır. Umut, kişilerin bir hedefe ulaşabilmek için amaçlı eylemlerini içermektedir (Averill vd., 2012). Amaçlı eylemler ise bilinçli düşüncüyü işaret eder. Dolayısıyla amaçların, umudun bilişsel bileşeni olduğunu söylemek mümkündür. İkinci bileşen hedefe giden yollardır. Umutlu düşüncede yollar, hedeflere yönelik makul yollar üretme konusunda algılanan beceridir. Üçüncü bileşen motivasyondur. Hedefe giden potansiyel yollar boyunca harekete başlanabileceğine ve sebat etme yeteneğine dair algıyı ifade eder (Snyder vd., 2002).

Atanamama Kaygısı

Türkiye’de öğretmen yetiştirme politikaları, cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte odağa yerleşmeye başlamıştır. 1924’te Muallim Mektebi’nin açılmasıyla başlayan öğretmen yetiştirme süreci, 1935’te Öğretmen Okulu olarak isim değiştirmiştir. 1940’ta köy enstitüleri de kurularak öğretmen yetiştirmede yeni bir modele geçilmiştir (Akyüz, 2003). Bu noktada o tarihlerde ülkenin ihtiyaç duyduğu öğretmen sayısına ulaşamadığını söylemek gerekir. 1974 yılından itibaren iki yıllık eğitim enstitüleri açılmaya başlanmış ve 1982 yılından itibaren eğitim yüksekokulları olarak üniversite bünyesine alınmıştır (MEB, 1992). 1989 yılından itibaren eğitim yüksekokullarının süresi dört yıla çıkarılarak eğitim fakültelerine dönüştürülmüştür. Bununla birlikte fen edebiyat fakültesi mezunları, pedagojik formasyon eğitimi alarak öğretmenlik yapabilmektedir (Eskici, 2016). Günümüzde, cumhuriyetin ilk dönemlerinde yeterli öğretmene sahip olamama sorununun tam tersi yaşanmaktadır. Hem eğitim fakültesi hem de formasyon eğitimi alarak öğretmenlik hakkı kazanmış farklı fakülte mezunları, ülkenin istihdam edebileceği öğretmen sayısının çok üstündedir. 2019-2020 yılında potansiyel atama bekleyen öğretmen sayısı yaklaşık 500 bin iken öğretmen ihtiyacının yaklaşık 93 bin olduğu söylenmektedir (MEB Sayıştay Raporu, 2020).

Öğretmen yetiştirme ve atama ilişkisinde yaşanan arz talep dengesizliği, atamaların Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) ile elenme usulüne göre yapılmasına neden olmakta ve ülkede “atanamayan öğretmen” sorunsalını ortaya çıkarmaktadır. KPSS, öğretmen adaylarının mesleğe

başlamalarının önünde aşılması gereken bir engel olarak, hayatlarının merkezinde konumlanmaktadır (Gündoğdu vd., 2008). Dolayısıyla, öğretmen adaylarının istihdam edilememeye korkusu ve bireyin kendisini işi ile tanımladığı bir dünyada işsiz kalmanın sonucunda kendini değersiz hissetme tutumu bir kaygıya neden olacaktır (Eskici, 2016). Kaygı, bir beklentiye ilişkin tehdit edici bir şeyin neden olduğu bir tedirginlik ve korku endişesi olarak tanımlanmaktadır (Raja, 2017). Alanyazın incelendiğinde öğretmen adaylarının atanmalarına ilişkin olumsuz görüşlerinin, onların gelecek kaygılarını arttırdığı görülmektedir (Arı & Yılmaz, 2015; Doğan & Çoban, 2009; Eskici, 2016; Gündoğdu vd., 2008).

Çalışmanın Amacı ve Önemi

Eğitimin gelir ve yaşam kalitesi üzerindeki etkisi, şüphesiz bireylerin sosyo-ekonomik düzeylerini iyileştirme arzularında motivasyon kaynağı olmaktadır. Bununla birlikte artan yükseköğretim mezunu işsizliği, işsizlik sorununun yalnızca ekonomik bağlamda değil bireysel, ailevi, toplumsal ve kültürel yönleri de içine alan karmaşık bir bağlamda incelenmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır (Taşgın vd., 2017). Eğitim fakültelerinde öğrenciler, yalnızca öğretmen olmak için yetiştirilmektedir. Bu durum her ne kadar yükseköğretimin her bölümü için geçerli olsa da ülkemizde öğretmenlik mesleğini edinmiş bireylerin meslekleri dışında istihdam edilmeye olan talebi oldukça azdır. Gökçe (2014), kamuda farklı bir mesleğe yönelen öğretmen adayları olsa da bunlardan bir kısmının kendi branşlarında öğretmenlik yapmayı istediklerini ve buldukları pozisyonu bir basamak olarak gördüklerini dile getirmektedir. Dolayısıyla öğretmen adaylarının güvenceli bir iş için tek çıkar yolu atanmak olmaktadır. Öğretmen aday sayısı ile kamunun ihtiyaç duyduğu öğretmen sayısı arasındaki uçurum ise bu yolun en büyük zorluğunu oluşturmaktadır. Bu durumun yarattığı kaygının çıktıları ise çok sayıda öğretmen adayının bireysel, ailesel ve toplumsal sorunla başa çıkma zorunluluğunu ortaya koymaktadır. Gökçe (2014) erkek aday öğretmenlerin kadın aday öğretmenlere göre daha fazla intihar etmeyi düşündüklerini belirtmektedir. Bununla birlikte Şar, Işıklar ve Aydoğan (2012) atanmamış öğretmen adaylarının yaşam doyumlarının düşük olduğunu dile getirmektedir. Bu bulgular, büyük bir toplumsal sorunu vurgulamaktadır. Bu bağlamda öğretmen adaylarının atanamama kaygısını azaltacak unsurların varlığını belirlemenin, mevcut durumda öğretmen adayları için atanamama konusunda uygulayıcıların alması gereken önlemlerin belirlenmesinde katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Psikolojik sermayenin bir alt boyutu olan umut, amaca yönelik yeni yollar bulma ve eyleme geçme gücü ile tanımlanan bireysel bir özelliktir (Snyder vd., 2002). Süner ve Eskici (2020) umutsuzluk düzeyi arttıkça atanamama kaygısının artacağını belirtmektedirler. Dolayısıyla öğretmen adaylarının umut düzeylerinin atanamama kaygısı üzerinde olumlu bir etkisinin olacağı söylenebilir. Bununla birlikte sosyal bir varlık olan insan, varlığını sosyal ilişkileri ile tanımlayacağından, sahip olduğu olumlu sosyal ilişkilerin atanamama kaygısı üzerinde etkili olacağı da söylenebilir. Nitekim Gökçe (2014), atanamama sonucu işsiz olan öğretmen adaylarının, bu durum ile başa çıkma yöntemi olarak arkadaşları ile dertleştiğini, atanmamış olmalarına ilişkin imalar duyacağını düşündükleri ortamlardan uzak durduklarını ve atanabilmelerine ilişkin ümitlerini kaybetmediklerini dile getirmektedir. Bu bulgu, öğretmen adaylarının güvende hissettikleri ilişkilerin varlığı yoluyla hedeflerine ilişkin umut geliştirdiklerini göstermektedir. Umut ile sosyal güven ve memnuniyet düzeyi yüksek bireyler yeni yollar bulma, olaylar karşısında olumlu bakış açısına sahip olma, yakınlarından destek almaya açık olma gibi özelliklere sahiptirler (Kemer & Atik, 2005; Vaux vd., 1986). Bununla birlikte umut düzeyi yüksek olan bireyler, sosyaldirler. Yalnız ve izole olmaksızın başkalarıyla etkileşim içinde olmayı tercih etmektedirler (Snyder & Cheavens, 1997). Sosyal ilişkilere duyulan güven ve memnuniyet, kişinin kabul gördüğü bir ortamda olması nedeniyle umut düzeylerini güçlendirecektir. Söz konusu güçlendirme, insan psikolojisinin temel bir özelliği olan kişiye duyulan güvenin, kişiyi yapabilecekleri konusunda güçlerini harekete geçirmek ve geliştirmek için motivasyonel bir enerji sağladığı gerçeği ile açıklanabilir (McGeer, 2008). Trommsdorff (1983), sosyalleşmenin her zaman geleceğe yönelik olduğunu ve geleceğe ilişkin beklentilerin sosyalleşmiş kişiliğin ayrılmaz bir parçası olduğunu belirtmektedir. Bu nedenle

bireylerin geleceğe yönelik umut düzeyleri, kişilerin başkalarıyla olan ilişkileriyle dinamik olarak bağlantılıdır. Başkalarıyla kurulan tatmin edici ilişkiler, bireylerin sosyal güven ve memnuniyet hissi yaşamalarını ve kendi benlik kavramlarına dâhil ettikleri olumlu davranış modelleri kurmalarını sağlar ve bu da onların umut düzeylerini olumlu etkiler (McCabe & Barnett, 2000). Dolayısıyla öğretmen adaylarının sosyal güven algısının umut düzeylerini güçlendirerek atanamama kaygılarını azaltacağı varsayılabilir. Tüm bu sonuçlar göz önüne alındığında sosyal güven ve memnuniyet hissinin umudun kaygı üzerindeki etkisinde aracı bir rol oynayabileceği düşünülebilir.

Bu araştırmanın amacı, öğretmen adaylarının atanamama kaygısına umut düzeylerinin etkisinde sosyal güven ve memnuniyet düzeylerinin aracı etkisini araştırmaktır. Bu bağlamda araştırma soruları aşağıdaki gibi oluşturulmuştur:

1. Öğretmen adaylarının umut düzeyleri atanamama kaygısını yordamakta mıdır?
2. Öğretmen adaylarının umut düzeyleri sosyal güven ve memnuniyet algılarını yordamakta mıdır?
3. Öğretmen adaylarının sosyal güven ve memnuniyet algısı atanamama kaygısını yordamakta mıdır?
4. Öğretmen adaylarının umut düzeylerinin atanamama kaygısına etkisinde sosyal güven ve memnuniyet algısının aracı etkisi var mıdır?

YÖNTEM

Bu bölümde sırasıyla araştırmanın deseni, çalışma grubu, veri toplama araçları, veri analizi ve araştırmada kullanılan istatistiksel teknikler açıklanmıştır.

Araştırmanın Deseni

Bu araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. İlişkisel tarama yönteminde iki daha fazla değişkenin birlikte tutarlı bir değişim gösterip göstermediği ve bununla birlikte bir değişkenin başka değişkenler tarafından açıklanıp açıklanmadığı araştırılır. İlişkisel araştırma yöntemi, değişkenler arasındaki ilişkileri açıklama ve sonuçları tahmin etme fırsatı sunmaktadır (Tekbıyık, 2015).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, İstanbul ili Kadıköy ve Bakırköy ilçelerinde KPSS dershanesine devam eden öğretmen adayları arasından seçilmiştir. Çalışma, Covid 19 salgını nedeniyle uzaktan eğitime geçilmiş bir dönemde yapıldığından, çalışma grubu oluşturulurken uygun örnekleme ve basit rastgele örnekleme yöntemlerinden faydalanılmıştır. Çalışma grubu oluşturmak için KPSS dershanelerinin bulunduğu ilçeler uygun örnekleme yöntemi ile Kadıköy ve Bakırköy olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte bu ilçelerde bulunan dershanelere devam eden öğrencilere basit rastgele örnekleme ile ulaşılmıştır. Dershane yönetimlerine onam formu ve ölçme araçlarının hem basılı hem de elektronik kopyaları bırakılarak tüm öğrencilere ulaşılmak hedeflenmiştir. Çalışmaya katılmayı kabul eden 360 öğretmen adayı çalışma grubu olarak belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının demografik özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 1'de gösterilmiştir.

Öğretmen adaylarının %55'inin (N=198) kadın ve %45'inin (N=162) erkek; %61'inin Eğitim Fakültesi mezunu (N=218), %26'sının Fen Edebiyat Fakültesi Mezunu (N= 92), %14'ünün diğer fakülte mezunları (N=50) olduğu görülmektedir. Bununla birlikte öğretmen adaylarının %53'ü 20-25 yaş (N= 189), %33'ü 26-30 yaş (N= 119), %8'i 31-35 yaş (N=30), %6'sı 36 ve üzeri yaş aralığındadır. Öğretmen adaylarının %28'si sınava 1. Kez (N=102), %28'si 2. Kez (N=102), %14'ü 3. Kez (N= 52), %10'u 4. Kez (N= 36) ve %19'u 5 ve üzeri kez (N=68) girmiştir.

Tablo 1**Öğretmen Adaylarına İlişkin Demografik Özellikler**

Değişken	Kategori	N	%
Cinsiyet	Kadın	198	%55
	Erkek	162	%45
Eğitim Durumu	Eğitim Fakültesi	218	%61
	Fen Edebiyat Fakültesi	92	%26
	Diğer	50	%14
Yaş	20-25	189	%53
	26-30	119	%33
	31-35	30	%8
	36 ve üzeri	22	%6
KPSS'ye giriş sayısı	1.	102	%28
	2.	102	%28
	3.	52	%14
	4.	36	%10
	5. ve üzeri	68	%19

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak Sosyal Güven ve Memnuniyet Ölçeği, Sürekli Umut Ölçeği ve Öğretmen Adaylarının Atanamama Kaygısı Ölçeği kullanılmıştır.

Sosyal Güven ve Memnuniyet Ölçeği, Gilbert vd. (2009) tarafından geliştirilmiştir. 11 madde ve tek boyuttan oluşan 5'li likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Ölçek madde yüklerinin .51 ve .84 arasında değiştiği görülmüştür. Orijinal form, Akın, Uysal ve Çitemel (2013) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Uyarlama ölçek tek boyut ve 11 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin standartlaştırılmış regresyon ağırlıkları .41 ile .74; madde toplam korelasyon katsayıları ise .34 ile .61 arasında değişmektedir. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı $\alpha=.82$ olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlar Türkçe'ye uyarlanan ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir.

Sürekli Umut Ölçeği, Snyder vd. (1991) tarafından geliştirilmiştir. 12 madde ve iki alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutlar Eyleyici Düşünce ve Alternatif Yollar olarak isimlendirilmiştir. Her bir alt boyut dörder madde ile ölçülmektedir. Geri kalan 4 madde umutla ilgisi olmayan dolgu maddelerden oluşmaktadır. Ölçek sekizli likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .74 ile .84 arasındadır. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanmasını Tarhan ve Bacanlı (2015) yapmıştır. Uyarlama ölçek 2 boyut ve 8 madde ve 4 dolgu maddeden oluşmaktadır. Alt boyutlar Eyleyici Düşünce ve Alternatif Yollar olarak isimlendirilmiştir. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı .84, test tekrar test güvenilirlik katsayısı eyleyici düşünce için $\alpha=.81$, Alternatif Yollar için $\alpha=.78$ ve ölçeğin toplamı için $\alpha=.86$ olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlar Türkçe formun geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir.

Öğretmen Adaylarının Atanamama Kaygısı Ölçeği, Eskici (2016) tarafından geliştirilmiş 13 madde ve 2 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek 5'li likert tipi derecelendirmeye sahiptir. Ölçeğin alt boyutları Atanamama Korkusu ve Kişisel Algı olarak isimlendirilmiştir. Açıklayıcı Faktör Analizi ile oluşan yapı Doğrulayıcı Faktör Analizi ile kontrol edilmiş ve yapının iyi uyum verdiği görülmüştür. Atanamama Korkusu alt boyutu 10 maddeden oluşmakta ve öğretmen adaylarının atanamama durumunda korkularını ölçmektedir. Kişisel Algı alt boyutu ise 3 maddeden oluşmakta ve atanamama durumlarında kendilerini nasıl algıladıklarını ölçmektedir. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı ölçeğin toplamı için $\alpha=.96$ olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlar ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir.

Verilerin Analizi

Toplanan veriler SPSS24 ve AMOS istatistik programı ile analiz edilmiştir. Öncelikle veri setinin normallik varsayımını sağlayıp sağlamadığına bakılmıştır. Bunun için ölçekler ve alt boyutlarına ilişkin basıklık ve çarpıklık değerlerine bakılmıştır. Basıklık ve çarpıklık değerlerinin $\pm 1,5$ aralığında olduğu görülmüş ve veri setinin normallik varsayımını sağladığına karar verilmiştir

Tuba Akpolat

Öğretmen adaylarının umut düzeylerinin atanamama kaygısına etkisinde sosyal güven ve memnuniyetin aracı etkisi

(Tabachnick & Fidell, 2013). Bununla birlikte ölçeklerin iç güvenilirliği Cronbach's Alpha katsayısı ile incelenmiştir. Ölçekler ve alt boyutlarına ilişkin güvenilirlik katsayıları ve basıklık çarpıklık değerleri Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2

Ölçek ve Alt Boyutlarına İlişkin Güvenilirlik Katsayısı ve Basıklık ve Çarpıklık Değerleri

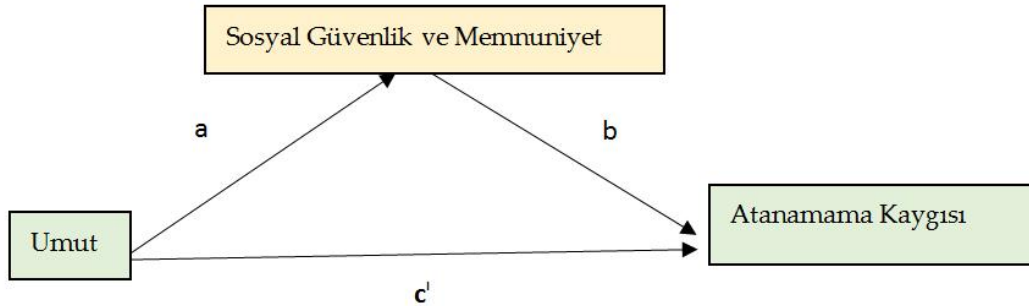
Ölçekler	α	Basıklık	Çarpıklık
Sosyal güven ve memnuniyet	.90	.184	-.718
Alternatif Yollar	.82	1.40	-.770
Eyleyici Düşünce	.83	.948	-.748
Atanamama Korkusu	.95	2.00	-1.52
Kişisel Algı	.83	-.687	-.621
Umut	.88	1.27	-.781
Atanamama Kaygısı	.83	-1.329	1.263

Tablo 2 incelendiğinde ölçekler ve alt boyutlarına ilişkin iç tutarlılık katsayılarının $\alpha > .70$ 'ten büyük olduğu görülmektedir. Bu durumda ölçeklerin güvenilir olduğu söylenebilir (Büyüköztürk, 2004)

Araştırmada analiz tekniği olarak yapısal eşitlik modellemesi tercih edilmiştir. Yapısal eşitlik modellemesi, belirli bir teoriye dayanan, gözlenebilen ve gözlenemeyen değişkenler arasındaki nedensel ve ilişkisel bir model içinde tanımlanmasına dayanan çok değişkenli bir istatistiksel yöntemdir (Meydan & Şeşen, 2015). Araştırmanın hipotezlerine ilişkin model Şekil 1'de gösterilmektedir.

Şekil 1

Sınanacak Araştırma Modeli

Araştırma modeli AMOS istatistik programı yardımıyla, gözlenen değişkenlerle yol analizi kullanılarak analiz edilmiştir (Kline, 2005). Modelde mevcut dolaylı (indirect) etkilerin anlamlı olup olmadığı bootstrapping yöntemiyle (%95 güven aralığı için en az 5000 yeniden örnekleme kullanılarak) test edilmiştir (Preacher & Hayes, 2008).

Araştırma Etiği

Bu araştırmanın planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Bu çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 24.05.2021

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası:16576

BULGULAR

Öğretmen adaylarının sosyal güven ve memnuniyet, umut ve atanamama kaygısı ölçekleri ve alt boyutlarına ilişkin ortalama standart sapma ve korelasyon değerleri Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3

Ölçekler ve Alt Boyutlarına İlişkin Ortalama, Standart Sapma ve Korelasyon Değerleri

Değişkenler	1	2	3	4	5	6	7
Sosyal Güven ve Memnuniyet (1)	1						
Eyleyici düşünce (2)	.510**	1					
Alternatif Yollar (3)	.488**	.691**	1				
Atanamama Korkusu (4)	-.273**	-.309**	-.241**	1			
Kişisel Algı (5)	-.370**	-.372**	-.319**	.817**	1		
Umut (6)	.543**	.935**	.903**	-.303**	-.378**	1	
Atanamama Kaygısı (7)	-.314**	-.341**	-.275**	.984**	.907**	-.338**	1
$\bar{X}$	3.41	4.92	5.57	4.36	3.69	5.24	4.21
Ss	.72	1.09	.89	.84	1.40	1.18	.88

**p<.001

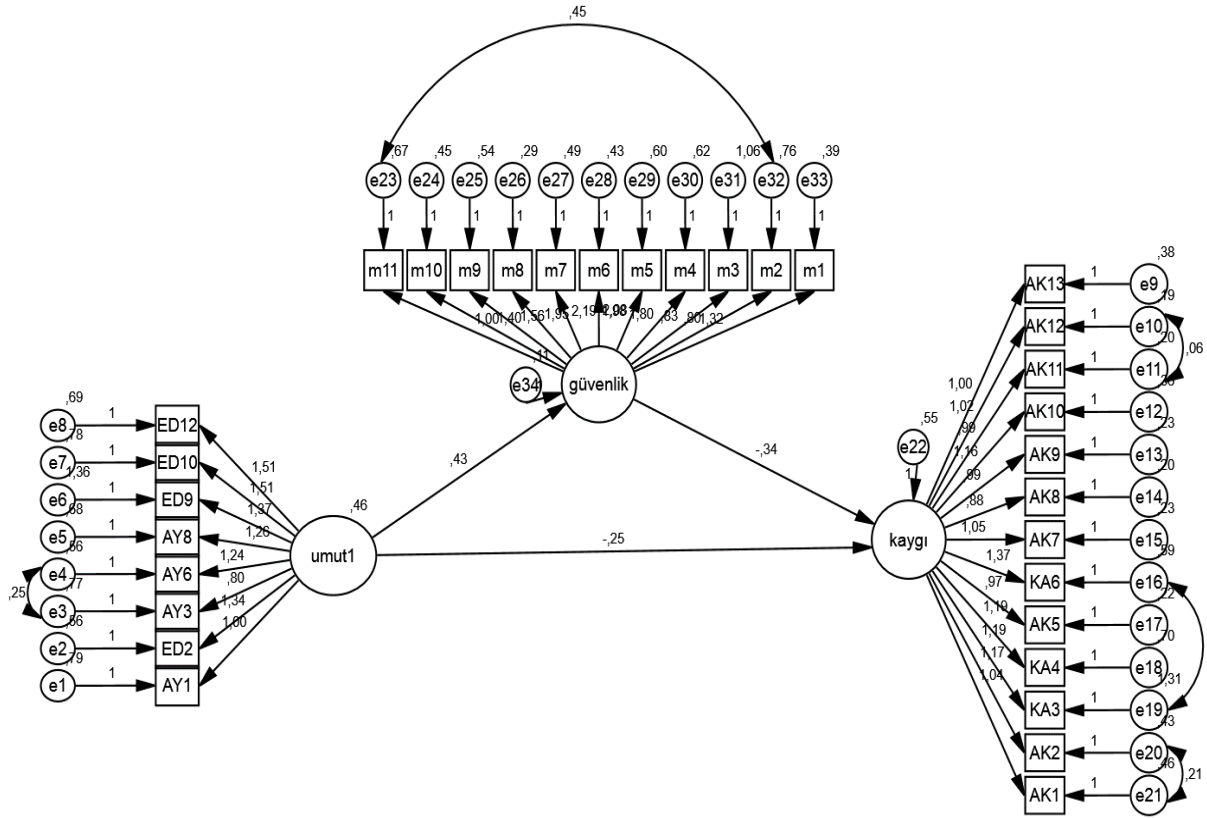
Tablo 3 incelendiğinde sosyal güven ve memnuniyet ile umut ($r=.543$, $p<.001$) ve umut ölçeğinin alt boyutları olan eyleyici düşünce ($r=.510$, $p<.001$) ile alternatif yollar ($r=.488$, $p<.001$) arasında pozitif yönde ve orta düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir. Bununla birlikte sosyal güven ve memnuniyet ile atanamama kaygısı ($r=-.314$, $p<.001$) ve atanamama kaygısının alt boyutları olan atanamama korkusu ($r=-.273$, $p<.001$) ile kişisel algı ($r=-.370$, $p<.001$) arasında negatif yönde zayıf düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir. Umut ile atanamama kaygısı ($r=-.338$, $p<.001$) ve atanamama kaygısının alt boyutları olan atanamama korkusu ($r=-.303$, $p<.001$) ile kişisel algı ($r=-.378$, $p<.001$) arasında negatif yönde zayıf düzeyde bir ilişki olduğu görülmektedir.

Öğretmen adaylarının sosyal güven ve memnuniyet düzeylerinin ($\bar{X}= 3.41$) yüksek, umut düzeylerinin ($\bar{X}= 5.24$) orta düzeyin üzerinde ve atanamama kaygısı düzeylerinin ($\bar{X}= 3.69$) yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırma hipotezlerini test etmek için gözlenen değişkenlerle yol analizi yapılmış ve bulgular Şekil 2'de gösterilmiştir.

Şekil 2

Yol Analizi

Yapılan analize ilişkin model değerlerinden CMIN/DF=2.240 olarak hesaplanmış ve modelin istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Modele ilişkin uyum indeksleri GFI (.85), CFI (.93), TLI (.94) RMSEA (.059) kabul edilebilir uyum aralıkları içerisinde yer aldığından modelin geçerli olduğu görülmektedir (Cole, 1987; Klein, 1998; Tabachnick & Fidell, 2001).

Öğretmen adaylarının umut düzeylerinin atanamama kaygısı üzerindeki etkisinde sosyal güven ve memnuniyet düzeyinin aracı etkisini incelemek için yapılan yol analizine ilişkin bulgular Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4

Öğretmen Adaylarının Umud Düzeylerinin Atanamama Kaygısı Üzerinde Sosyal Güven ve Memnuniyet Algılarının Aracı Etkisinin İncelenmesi

	Sonuç Değişkenleri			
	Sosyal Güven ve Memnuniyet		Atanamama Kaygısı	
	β	SH	β	SH
Umud (c yolu)				
R ²			-.379**	.069
Umud (a yolu)	.426**	.061		
R ²	.439			
Umud (c' yolu)			-.249*	.092
Sosyal güven (b yolu)			-.340*	.141
R ²			.133	
Dolaylı Etki			-.145*(-.291,-.011)	

**p<.001

* p<.05

Tablo 4 incelendiğinde öğretmen adaylarının umut düzeylerinin atanamama kaygısını negatif yönde anlamlı düzeyde yordadığı görülmektedir ($\beta = -.379$, $p < .001$). Öğretmen adaylarının umut düzeylerinin atanamama kaygısındaki varyansın %11'ini açıkladığı görülmektedir. Bununla birlikte öğretmen adaylarının umut düzeylerinin sosyal güven ve memnuniyet düzeylerini pozitif yönde anlamlı düzeyde yordadığı görülmektedir ($\beta = .426$, $p < .001$). Öğretmen adaylarının sosyal güven ve memnuniyet düzeyleri atama kaygısını doğrudan negatif yönde anlamlı düzeyde yordarken ($\beta = -.340$, $p < .05$); umut düzeylerinin atanamama kaygısına etkisinde sosyal güven ve memnuniyet aracı değişken olarak eklendiğinde etkinin düştüğü görülmüştür ($\beta = -.249$, $p < .05$). Bootstrap testi sonucuna göre aracı değişkenin etkisi anlamlı çıkmıştır ($GA = -.291, -.011$). Bu durum öğretmen adaylarının umut düzeylerinin atanamama kaygısına etkisinde sosyal güven ve memnuniyet düzeyinin kısmi aracılık rolü üstlendiğini göstermektedir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Öğretmen adaylarının umut düzeylerinin atanamama kaygısına etkisinde sosyal güven ve memnuniyet düzeylerinin aracı etkisinin araştırıldığı bu çalışmanın sonucunda öğretmen adayların sosyal güven ve memnuniyet, umut ve atanamama kaygılarının yüksek olduğu görülmüştür. Alanyazın incelendiğinde Satıcı vd. (2016), üniversite öğrencilerinin sosyal güvenlik ve memnuniyetlerinin orta düzey olduğunu belirtmektedirler. Bununla birlikte öğretmen adaylarının atanamama kaygısının yüksek olduğu belirtilmektedir (Eskici, 2016; Gündoğdu vd., 2008; İnce-Aka & Yılmaz, 2018; Özcan, 2019; Süner & Eskici, 2020). Şahin (2011) öğretmen adaylarının, atanamamaları durumunda yaşamlarının büyük oranda olumsuz etkileneceğini düşündüklerini belirtmektedir. Öğretmen adaylarının geleceği konusunda kaygı duyduklarını, öğretmen olarak bir geleceklerinin olmadığını düşündüklerini ifade etmektedir. Yılmaz (2019) öğretmen adaylarının kariyerlerine ilişkin stresin orta düzeyde olduğunu ve yaşadıkları en büyük stresin atanamamak olduğunu dile getirmektedir. Bununla birlikte Arı ve Yılmaz (2015) öğretmen adaylarının üzerinde sınav baskısının ve kaygısının yüksek olmasına rağmen umutlu olduklarını ve ailelerinden destek gördüklerini dile getirmektedir. Bu bulgular çalışma bulgusunu desteklemektedir. Bununla birlikte öğretmen adaylarının atanamama kaygıları ile birlikte umut ve sosyal güven ve memnuniyet düzeylerinin yüksek olması Türk Toplumunda toplumsal kültürün daha çok benimsenmiş olmasından kaynaklanıyor olabilir. Toplumsal kültürü benimseyen toplumlar, yüksek düzeyde belirsizlikten kaçınma eğiliminde olduğundan, iş garantisi, sosyal güvenlik gibi güvenceli bir işin sahip olduğu unsurları daha çok önemsemektedir (Hofstede, 1980). Belirsizlikten kaçınma eğilimi, öğretmen adaylarına iş güvencesinin olduğu kamu sektörüne girme konusunda baskı yaratıyor olabilir. Nitekim söz konusu bu baskının, öğretmen adayların mesleklerini icra edebilecekleri güvenceli bir iş için tek seçeneklerinin, kamuda çalışmak olduğuna ilişkin bir algıya neden olabileceği ve kamuya atanma konusunda kaygı düzeylerini artırabileceği söylenebilir. Bununla birlikte öğretmen adaylarının sosyal güven ve memnuniyet düzeylerinin yüksek olması da toplumsal öğelerin çokça bulunduğu Türk toplumunun aile, komşuluk, arkadaşlık gibi toplumsal yaşam içinde sosyal ilişkileri düzenleyen kurumlara atfettikleri değerden kaynaklanıyor olabilir.

Öğretmen adaylarının sosyal güven ve memnuniyet düzeyleri ile atanamama kaygıları arasında negatif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bununla birlikte sosyal güven ve memnuniyet düzeyinin atanamama kaygısını yordadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum öğretmen adaylarının sosyal güvenlik ve memnuniyet düzeylerindeki artışın atanamama kaygılarını azaltacağı anlamına gelmektedir. Bireylerin sosyal güven ve memnuniyet hissetmesi, bir gruba ait olma, kabul görme ve yatırılma pratiklerini deneyimlemesiyle ilgilidir. Dolayısıyla öğretmen adaylarının yaşamlarının önemli bir dönüm noktası olarak gördükleri atanma konusunda yaşadıkları kaygı, sosyal güvenlik ve memnuniyet algıları yüksek olduğunda azalacaktır. Alanyazın incelendiğinde Arı ve Yılmaz (2015), öğretmen adaylarının atanmasına ilişkin sosyal baskının aile desteği arttıkça azaldığını belirtmektedir. Sosyal güvenliğin öncelikle aile ile kurulan güvenli bağlanma temeline dayandığı düşünülürse bu sonucun çalışma bulgusunu desteklediği söylenebilir. Yine Karaçanta ve Koç (2015), öğretmen adaylarının ailelerinden ve arkadaşlarından aldıkları sosyal desteğin atanamama kaygısını azalttığını

belirtmektedir. Sosyal güven ve memnuniyet düzeyi yüksek olan bireylerin damgalamaya ilişkin psikolojik eğiliminin düşük olduğu belirtilmektedir (Ozden-Yıldırım & Deniz, 2018). Bu bulgu, kendini “atanamayan öğretmen” olarak damgalayan ve atanamama kaygısını kişisel algıları üzerinden yaşayan öğretmen adaylarının, kurdukları yakın ve kalıcı ilişkilerin atanamama kaygısını azaltıcı etkisi olacağı sonucunu doğrulamaktadır. Bununla birlikte atanamama kaygısına neden olan faktörlerden birinin de sosyal baskı olduğu bilinmektedir (Arı & Yılmaz, 2015). Tangney ve Fischer (1995) sosyal tehditlerin özellikle utanç deneyimiyle ilişkili olduğunu belirtmektedir. İnsanlar kendilerini başkalarının zihninde olumsuz olarak algıladıklarında dışsal utanç ortaya çıkar. Sosyal baskılar nedeniyle atanamama kaygısını, öğretmen adaylarının dışsal utanç şeklinde yaşadıkları söylenebilir. Bu durum öğretmen adaylarının sosyal ilişkiler kurma konusunda temkinli davranmasına, atanamama konusunda yapılabilecek imalardan kaçmak için sosyalleşmekten uzak durmalarına neden olmaktadır (Gökçe, 2014). Erikson’un psikososyal kuramında 17-30 yaş grubu bireylerin gelişim görevi olarak “yakınlığa karşı yalıtılmışlık” şeklinde bahsedilen dönem içerisinde olan öğretmen adaylarının dünya ile bağlarını işleri, dostlukları ve aileleri üzerinden kurmaları gerekmektedir. Bu çalışmada ortaya konan sosyal güven ve memnuniyetin atanamama kaygısını azalttığına ilişkin ulaşılan çalışma bulgusu; öğretmen adaylarının, işleri yoluyla dünya ile bağ kuramamalarının yarattığı kaygıyı, olumlu aile ve arkadaş ilişkileri yoluyla azaltabilecekleri sonucunu doğrulamaktadır.

Öğretmen adaylarının umut düzeyleri atanamama kaygısını negatif yönde istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yordamaktadır. Umut düzeyi arttıkça atanamama kaygısının azaldığı görülmektedir. Süner ve Eskici (2020) yaptıkları çalışmanın sonucunda, devlet üniversitesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının atanamama konusunda daha fazla kaygı yaşadığını ve öğretmen adaylarının umutsuzluk düzeyleri arttıkça atanamama kaygılarının da arttığını ortaya koymaktadır. Umutsuzluk, bugün ve gelecekle ilgili olumsuz bilişsel bir değerlendirmeyi (Ehtiyar & Üngüren, 2008) ifade ederken; umut yollar bulma ve eyleme geçme ile tanımlanan bir çeşit problem çözme becerisi olarak tanımlanabilir. Dolayısıyla umut düzeyi yüksek olan bireylerin amaçlarına yönelik yeni yollar bulma ve bu yönde eyleme geçme istek ve motivasyonuna sahip oldukları söylenebilir. Bu bakış açısına sahip bireylerin, atanamama konusuna geliştirebilecekleri yeni bakış açıları ve eyleme güçleri olacağından yaşadıkları kaygının azalacağını söylemek mümkündür.

Bununla birlikte öğretmen adaylarının umut düzeylerinin atanamama kaygısına etkisinde sosyal güven ve memnuniyet algılarının kısmi aracı etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum öğretmen adaylarının atanamama kaygısı üzerinde umut düzeylerinin doğrudan etkisi olduğu gibi sosyal güven ve memnuniyet algısı üzerinden de atanamama kaygısına etki ettiği şeklinde yorumlanabilir. Psikolojik sermayenin bir unsuru olan umudun sosyal güven ile ilişkilidir. Sosyal ilişkilere güvenmek, umudu doğurabilir, inşa edebilir ve destekleyebilir. Bununla birlikte umutlu olan kişilerin, olumlu ilişkiler kurma olasılığı daha yüksektir (Callina vd., 2014). Kişilerin sosyal ilişkilerinde güvenebileceği kimsenin olmaması gibi bir algıya sahip olmaları, yalnızlık, değer, beklenti ve motivasyon düzeylerini olumsuz etkileyecektir (Seginer & Lilach, 2004). Öğretmen adayları da atanamama kaygısını, atanamama korkusu ve atanamamanın nedeninin kişiselleştirilerek kendilerini olumsuz olarak algılamalarına neden olan inançları şeklinde yaşamaktadırlar. Bireyler sosyal bağlarında kendini güvende hissetmediğinde ve başkalarını güvensiz veya tehdit edici olarak algıladığında, utanç ya da itaatkâr davranışlar gibi savunmacı tepkiler verebilir ya da kendini aşağılık görme, özeleştirisi konusunda acımasız davranma, ruhsal bunalım, kaygı semptomlarına sahip olabilirler (Gilbert vd., 2008; Kelly, vd., 2012). Sözü edilen tüm bu semptomların bireyleri umutsuzluğa sürüklediği söylenebilir (Arı & Yılmaz, 2015). Umut düzeyi yüksek olan bireylerin benlik saygısı daha yüksek, daha iyimser, daha az kaygılı ve bununla birlikte sosyalleşme konusunda daha isteklidirler (Synder vd., 1997). Sosyal güven duygusunu yasayan insanlar yapıcı düşünmekte, sorunlarla daha iyi mücadele etmekte ve topluma karşı daha duyarlı davranmaktadır (Gilbert, 2005). Kaya, Kaval ve Bedir (2019), öğretmen adaylarının aile, arkadaş ya da özel bir insandan aldıkları sosyal destek arttığında umut düzeylerinin artacağını belirtmektedirler. Arı ve Yılmaz (2015), öğretmen adaylarının atanmasına ilişkin sosyal baskının aile desteği arttıkça azaldığını belirtmektedir. Dolayısıyla

öğretmen adaylarının herhangi bir zorluğa ilişkin yeni yollar bulma ve eyleme geçme sürecini ifade eden umut düzeyleri, yaşadıkları atanamama kaygısını sosyal güven ve memnuniyet algıları üzerinden etkileyebilmektedir. Öğretmen adaylarının yakın ve tatmin edici ilişkileri, atanamama kaygılarına ilişkin yeni yollar bulma ve eyleme geçme motivasyonunu artırıcı bir rol oynamaktadır.

Tüm bu sonuçlar, ülkenin öğretmen yetiştirme ve istihdam politikalarını gözden geçirme gerekliliğini ortaya koymaktadır. Her ne kadar eğitim fakülteleri kontenjanlarında azaltma ya da ikinci öğretim programlarının kapatılması gibi uygulamalar söz konusu olduysa da öğretmen adayı sayısındaki sorun devam etmektedir. Bu konuda arz talep dengesinin sağlanması hem insan sermayesinin hem de maddi sermayenin etkin kullanımı açısından önem taşımaktadır. Bununla birlikte profesyonel bir meslek olan öğretmenliğin, pedagojik formasyon sertifikasıyla farklı fakülte mezunlarına da sağlanan bir hak olarak verilmesinin niceliksel sorunlara neden olacağı söylenebilir.

Sonuç olarak, öğretmen adaylarının güvenceli bir mesleki gelecek için amaçladıkları kamuda öğretmen olma durumunun beraberinde getirdiği rekabet, öğretmen adaylarına kaygı vermektedir. Söz konusu kaygının üstesinden gelebilmenin bir yolu, bu amaca ulaşmada öğretmen adaylarının uyguladıkları planların başarılı olacağına ilişkin öngörülerinin varlığı olarak ifade edilebilecek umutlu olma durumlarıdır. Umutlu olmak, yeni yollar bulma ve bu yollar için eyleme geçmeye istekli olmak demektir. Geleceğe yönelik umutlu beklentilerin, gençliğin topluma katkıları da dahil olmak üzere, gençliğin olumlu gelişmesinde önemli bir rol oynadığı söylenmektedir (Callina vd., 204). Yeni yollar bulma ve deneme motivasyonu bireylerin içinde buldukları sosyal çevreden memnun oldukları durumda artmaktadır. Dolayısıyla öğretmen adaylarının olumlu sosyal ilişkiler geliştirmeleri, amaçlarına ulaşmada keşfedecekleri yollarda istekli bir şekilde varlık göstermelerini sağlayacaktır.

Araştırma bulgularına göre öğretmen adaylarının sosyal güven ve memnuniyet hissini kısmi aracılığı üzerinden umut düzeylerindeki artış atanamama kaygısını azaltmaktadır. Bu bağlamda eğitim fakültesi öğrencilerinin yükseköğretim sürecince, Sivil Toplum Kuruluşları (STK) ya da üniversiteleri kanalıyla eğitim odaklı araştırma ve projelerde yer alması konusunda imkan sağlanması ve teşvik edilmesi uygulayıcılara önerilmektedir. Böyle bir girişim öğretmen adaylarının hem hizmet öncesinde alanı tanımaları hem de kurdukları sosyal ağlar yoluyla sosyal güven geliştirmelerine ve amaçları için yeni yollar bulmalarına olanak sağlayacaktır. Bununla birlikte, örgün eğitimini bitirmiş ve atanma bekleyen öğretmenlerin, atanamama kaygısı üzerinde olumlu etkisi olan umut ile sosyal güven ve memnuniyet algısını artırabilmek adına yerel yönetimler kanalıyla psikolojik danışmanların gözetiminde danışma ve dayanışma platformları oluşturmaları önerilmektedir.

Atanmamış öğretmenlerin bireysel olarak yaşadıkları atanamama kaygısı, umut ve sosyal güven düzeyi gibi değişkenler, mevcut durumu anlama ve farkındalık yaratmak adına önem taşımaktadır. Bununla birlikte öğretmen adaylarının atanamama kaygılarını derinlemesine incelemek hem kültürel hem de kişisel özellikler bağlamında farkındalığın artmasını sağlayacaktır. Bu nedenle araştırmacılara atanamama kaygısının altında yatan kişisel ve kültürel faktörlerin araştırılması önerilmektedir. Bununla birlikte atanamama kaygısı ile başa çıkma yöntemleri ve problem çözme becerileri konusunda çalışmalar yapılabilir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Covid 19 salgını nedeniyle çalışma grubunun seçileceği ilçeler erişim kolaylığı açısından uygun örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Dolayısıyla çalışma grubundan elde edilen veriler, evrene genellemeyi mümkün kılmamaktadır.

Destek ve Teşekkür

Araştırmanın gerçekleştirilmesi sürecine yönelik, araştırmacının herhangi bir destek ya da teşekkür beyanı bulunmamaktadır.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Araştırmanın tüm süreci makalenin beyan edilen tek yazarı tarafından gerçekleştirilmiştir.

Çatışma Beyanı

Araştırmanın yazarı olarak herhangi bir çıkar/çatışma beyanımın olmadığını ifade ederim.

Yayın Etiği Beyanı

Bu araştırmanın planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirini gerçekleştirilmemiştir.

Bu çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 24.05.2021

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası:16576

KAYNAKÇA

- Akın, A. Uysal, R., & Çitemel, N. (2013). Sosyal güvende hissetme ve memnuniyet ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 34-40.
- Akyüz, Y. (2003). *Türk Eğitim Tarihi*. Pegem
- Alavi, K., Moghadam, M. A. A., Rahiminezhad, A., Farahani, H., & Modares Gharavi, M. (2017). Psychometric properties of social safeness and pleasure scale (SSPS). *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 19(1), 5-13.
- Arı, E., & Yılmaz, V. (2015). KPSS hazırlık kursuna devam eden öğretmen adaylarının umutsuzluk düzeyleri. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(4), 905-931.
- Armstrong III, B. F., Nitschke, J. P., Bilash, U., & Zuroff, D. C. (2021). An affect in its own right: investigating the relationship of social safeness with positive and negative affect. *Personality and Individual Differences*, 168, 109670.
- Averill, J. R., Catlin, G., & Chon, K. K. (2012). *Rules of hope*. Springer Science & Business Media.
- Beck, A. T., & Clark, D. A. (1997). An information processing model of anxiety: Automatic and strategic processes. *Behaviour research and therapy*, 35(1), 49-58.
- Benight, C. C., & Bandura, A. (2004). Social cognitive theory of posttraumatic recovery: The role of perceived self-efficacy. *Behaviour research and therapy*, 42(10), 1129-1148.
- Büyüköztürk, Ş. (2004). *Veri Analizi El Kitabı*. Pegem
- Callina, K. S., Johnson, S. K., Buckingham, M. H., & Lerner, R. M. (2014). Hope in context: Developmental profiles of trust, hopeful future expectations, and civic engagement across adolescence. *Journal of Youth and Adolescence*, 43(6), 869-883.
- Csikszentmihalyi, M., & Seligman, M. (2000). Positive psychology. *American Psychologist*, 55(1), 5-14.
- Eskici, M. (2016). Öğretmen adaylarının atanamama kaygılarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 11(19), 361-378. DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.10035>
- Doğan, T., & Çoban, A. E. (2009). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 34(153), 157-168.

- Dusselier, L., Dunn, B., Wang, Y., Shelley il, M. C., & Whalen, D. F. (2005). Personal, health, academic, and environmental predictors of stress for residence hall students. *Journal of American college health*, 54(1), 15-24.
- Dutton, D. (2009). *The art instinct: Beauty, pleasure, & human evolution*. Oxford University Press, USA.
- Ehtiyar, R., & Üngüren, E. (2008). Lise ve üniversitede turizm eğitimi alan öğrencilerin demografik değişkenlerinin umutsuzluk ve kaygı düzeylerine etkilerinin araştırılması. *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, (2), 34-51.
- Gable, S. L., & Haidt, J. (2005). What (and why) is positive psychology?. *Review of general psychology*, 9(2), 103-110.
- Gander, J. M., & Gardiner, W. H. (1995). *Çocuk ve Ergen Gelişimi*. (Çev. B.Onur), İmge.
- Gilbert, P., McEwan, K., Mitra, R., Richter, A., Franks, L., Mills, A., ... & Gale, C. (2009). An exploration of different types of positive affect in students and patients with bipolar disorder. *Clinical Neuropsychiatry: Journal of Treatment Evaluation*, 6 (4), 135-143.
- Gilbert P (2005). *Compassion: Conceptualisations. Research and Use in Psychotherapy*. Brunner-Routledge.
- Gökçe, A. T. (2014). Atanamama nedeniyle farklı bir mesleğe yönelen işsiz aday öğretmenler üzerine bir çalışma. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(1), 191-208.
- Gündoğdu, K., Çimen N., & Turan, S. (2008). Öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavına (kpss) ilişkin görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), 35-43.
- Hofstede, G. (1980). Culture and organizations. *International Studies of Management & Organization*, 10(4), 15-41.
- İnce- Aka, E., & Yılmaz, M. (2018). Fen bilimleri öğretmen adaylarının atanamama kaygılarının incelenmesi üzerine bir araştırma. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 105-123.
- Jaycox, L. H., Zoellner, L., & Foa, E. B. (2002). Cognitive-behavior therapy for PTSD in rape survivors. *Journal of clinical psychology*, 58(8), 891-906.
- Karaçanta, H. ve Koç, Z. (2015). Öğretmen adaylarının KPSS kaygısı ve bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 10(11), 869-882.
- Kaya, Z., Kaval, A., & Bedir, G. (2019). Kpss'ye hazırlanan öğretmen adaylarının algılanan sosyal destek ile sürekli umut düzeylerinin incelenmesi. *EJERCongress 2019 Bildiri Kitabı*, 1331-1343.
- Kelly, A. C., Zuroff, D. C., Leybman, M. J., & Gilbert, P. (2012). Social safeness, received social support, and maladjustment: Testing a tripartite model of affect regulation. *Cognitive Therapy and Research*, 36(6), 815-826.
- Kemer, G., & Atik, G. (2005). Kırsal ve il merkezinde yaşayan lise öğrencilerinin umut düzeylerinin aileden algılanan sosyal destek düzeyine göre karşılaştırılması. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 21(21), 161-168.
- Kline, T. (2005). *Psychological Testing: A Practical Approach To Design And Evaluation*. Sage.
- McCabe, K., & Barnett, D. (2000). First comes work, then comes marriage: Future orientation among African American young adolescents. *Family Relations*, 49(1), 63-70.
- McGeer, V. (2008). Trust, hope and empowerment. *Australasian Journal of Philosophy*, 86(2), 237-254.
- MEB, Sayıştay Raporu (2020). Millî Eğitim Bakanlığı 2019 Yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporu. <https://www.memurlar.net/common/news/documents/931254/milli-egitim-bakanligi.pdf>
- Meydan, C. H., & Şeşen, H. (2015). Yapısal Eşitlik Modellemesi AMOS Uygulamaları. Detay Yayıncılık.
- Ozden-Yıldırım, M. S., & Deniz, D. (2018). The predictive role of psychological well-being and social safeness and pleasure on tendency of psychological stigma. *Global Journal of Psychology Research: New Trends and Issues*, 8(3), 129-138.
- Özcan, M. (2019). An analysis of prospective teachers' anxiety of not being appointed to teachership. *International Journal of Contemporary Educational Research*, 6(1), 195-204. DOI: <https://doi.org/10.33200/ijcer.572889>
- Pamuk, Y., Hamurcu, H. ve Armağan, B. (2014). Sınıf öğretmeni adaylarının durumluk ve sürekli kaygı düzeylerinin incelenmesi (İzmir-Buca Örneği). *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(2), 293-316.
- Preacher, K. J., & Hayes, A. F. (2008). Asymptotic and resampling strategies for assessing and comparing indirect effects in multiple mediator models. *Behavior Research Methods*, 40(3), 879-891. doi: 10.3758/BRM.40.3.879

- Raja, F. (2017). Anxiety level in students of public speaking: causes and remedies. *Journal of Education and Educational Development*, 4(1), 94-110.
- Rothstein, B., & Uslaner, E. M. (2005). All for all: Equality, corruption, and social trust. *World Politics*, 58, 41,71.
- Satıcı, S. A., Uysal, R., Yılmaz, M. F., & Deniz, M. E. (2016). Social safeness and psychological vulnerability in Turkish youth: The mediating role of life satisfaction. *Current Psychology*, 35(1), 22-28. DOI 10.1007/s12144-015-9359-1
- Seginer, R., & Lilach, E. (2004). How adolescents construct their future: The effect of loneliness on future orientation. *Journal of Adolescence*, 27, 625-643.
- Shorey, H. S., Snyder, C. R., Rand, K. L., Hockemeyer, J. R., & Feldman, D. B. (2002). Somewhere over the rainbow: Hope theory weathers its first decade. *Psychological Inquiry*, 13(4), 322-3
- Snyder, C. R., Rand, K. L., & Sigmon, D. R. (2002). Hope theory. C. R. Snyder (Eds.). In *Handbook of Positive Psychology* (pp. 257-276), Academic Press.
- Snyder, C. R. (2002). Hope theory: Rainbows in the mind. *Psychological inquiry*, 13(4), 249-275.
- Süner, Ş., & Eskici, M. (2020). Öğretmen adaylarının atanamama kaygılarının umutsuzluk düzeyleri ile cinsiyet ve okul türü değişkenleri açısından incelenmesi. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 18 (Özel Sayı), 357-372.
- Şahin, İ. (2011). Öğretmen adaylarının öğretmen istihdamı ve mesleki geleceklerine ilişkin görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(3), 1167-1184.
- Şahinler, G. (2018). *On ikinci sınıf lise öğrencilerinin mesleki olgunluk ve umut düzeyi ile sınav kaygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Şar, A. H., Işıklar, A., & Aydoğan, İ. (2012). Atama bekleyen öğretmen adaylarının yaşam doyumunu yordayıcı değişkenlerin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(23), 257-271.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics: International Edition*. Pearson
- Tarhan, S., & Bacanlı, H. (2015). Sürekli Umut Ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *The Journal of Happiness & Well-Being*, 3(1), 1-14.
- Tangney, J. P., and Fischer, K. W. (1995). *Self-Conscious Emotions: The Psychology Of Shame, Guilt, Embarrassment, And Pride*. Guilford Press.
- Taşgın, Ö., Bozgeyikli, H., & Boğazlıyan, E. E. (2017). Üniversiteli gençlerin işsizlik kaygıları ile psikolojik dayanıklılıkları arasındaki ilişki. *Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 6(16), 551-567.
- TDK. (2021). Türk Dil Kurumu. <https://sozluk.gov.tr>
- Tekbıyık, A. (2015). İlişkisel tarama yöntemi, M. Metin.(Editör). Kuramdan uygulamaya eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri, 99-114.
- Tellegen, A., & Waller, N. G. (2008). Exploring personality through test construction: Development of the multidimensional personality questionnaire. In G. J. Boyle, G. Matthews, & D. H. Saklofske (Eds.), *The SAGE Handbook of Personality Theory and Assessment*, (p. 261-292). Sage Publications, Inc. <https://doi.org/10.4135/9781849200479.n13>
- Trommsdorff, G. (1983). Future orientation and socialization. *Inter- national Journal of Psychology*, 18, 381-406.
- Vaux, A., Phillips, J., Holly, L., Thomson, B., Williams, D., & Stewart, D. (1986). The social support appraisals (SS-A) scale: Studies of reliability and validity. *American Journal of Community Psychology*, 14(2), 195-218.
- Yılmaz, A. (2019). Öğretmen adaylarının kariyer streslerinin karma araştırma yaklaşımı ile incelenmesi. *Türk Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 93-105.
- YÖK (2020). KPSS Lisans (Genel Yetenek-Genel Kültür, Eğitim Bilimleri, Alan Bilgisi ve ÖABT) <https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2020/KPSS/LISANS/sayisabilgiler22102020.pdf>

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

In Turkey, preservice teachers take Civil Servant Selection Examination (KPSS) every year in order to be able to do the teaching profession, for which they are licensed. The increasing number of teacher candidates waiting to be appointed from year to year and the fact that the number of teachers required does not meet this demand, pushes teacher candidates to despair and anxiety about not being appointment. 439,618 teacher candidates take the KPSS educational sciences session in 2020 (YÖK, 2020). In addition, it has been announced that 20,000 teacher appointments will be made in 2021 (MEB, 2020). This means that only 5% of teacher candidates will be employed as public teachers. Like every university graduate young adult, pre-service teachers also face numerous academic, financial and social stresses that may negatively affect their mental health (Dusselier, Dunn, Wang, Shelley, & Whalen, 2005). Not being appointed for teacher candidates includes all of the mentioned stress factors. Of course, depression and anxiety are not directly caused by stress factors; rather, it is a situation arising from the individual's perception and reaction to these stressors (Beck & Clark, 1997). Therefore, the perception of stressors related to the anxiety of not being appointed will also be affected by the experiences and personal characteristics of the individual.

Method

In this study, the relational survey method, one of the quantitative research methods, was used. Structural equation modeling was preferred as the analysis technique in the research. Structural equation modeling is a multivariate statistical method based on a specific theory and defining between observable and unobservable variables in a causal and relational model (Meydan & Şeşen, 2015). The study group of the research consists of 360 pre-service teachers who attended the KPSS course and were determined by convenient sampling. In this study, Social Safeness and Pleasure Scale, Continuous Hope Scale and Teacher Candidate Anxiety Scale were used as data collection tools.

Results

it is seen that there is a positive and moderate relationship between social safeness and pleasure and hope ($r=.543$, $p<.001$), acting thinking ($r=.510$, $p<.001$) and alternative paths ($r=.488$, $p<.001$). On the other hand, it is seen that there is a weak negative relationship between social safeness and pleasure and the anxiety of not being appointed ($r=.314$, $p<.001$), the fear of not being appointed ($r=-.273$, $p<.001$), and personal perception ($r=.370$), $p<.001$). It is seen that there is a weak negative relationship between hope and anxiety of not being appointed, fear of not being appointed and personal perception. It is observed that there is a weak negative relationship between hope and anxiety of not being appointed ($r=-.338$, $p<.001$), fear of not being appointed ($r=-.303$, $p<.001$) and personal perception ($r=-.378$, $p<.001$).

It is seen that the hope levels of the preservice teachers negatively affect the anxiety about not being appointed ($\beta=-.379$, $p<.001$). It is shown that the hope levels of preservice teachers explain 11% of the anxiety about not being appointed. On the other hand, it is seen that the hope levels of preservice teachers positively affect their social safeness and pleasure levels ($\beta=.426$, $p<.001$). While the social safeness and pleasure levels of preservice teachers directly and negatively affect their anxiety about not being appointed at a significant level ($\beta=-.340$, $p<.05$); It is observed that the effect of hope levels on the anxiety about not being appointed decreased when social safeness and pleasure is added as variables ($\beta=-.249$, $p<.05$). According to the results of the bootstrap test, the effect of the mediator variable was significant ($GA=-.291$, $-.011$). This situation shows that social safeness and pleasure level play a partial mediating role in the effect of preservice teachers' hope levels on the anxiety about not being appointed.

Discussion and Conclusion

it was concluded that the perceptions of social safeness and pleasure had a partial mediator role on the effect of preservice teachers' hope levels on the anxiety about not being appointed. This situation can be interpreted as the fact that the level of hope has a direct effect on the anxiety about a not being appointed, as well as affecting the anxiety about not being appointed through the perception of social security and satisfaction. Pre-service teachers experience the anxiety about not being appointed as the fear of not being appointed and the beliefs that cause them to perceive themselves negatively by personalizing the reason for not being appointed. When individuals do not feel safe in their social context and perceive others as insecure or threatening, they may react defensively such as shame or submissive behaviors, or they may have symptoms of self-contempt, cruelty in self-criticism, mental depression, and anxiety (Gilbert et al., 2009; Kelly, Zuroff, Leybman and Gilbert, 2012). It can be said that all these aforementioned symptoms lead individuals to despair (Arı & Yılmaz, 2015). Individuals with high hope levels have higher self-esteem, are more optimistic, less anxious, and more willing to socialize (Synder, Cheavens & Sympson, 1997). People who have a sense of social safeness think constructively, deal with problems better and behave more sensitively towards society (Gilbert, 2005). Kaya, Kaval, and Bedir (2019) state that the hope levels of teacher candidates will increase when the social support they receive from family, friends or a special person increases. Arı and Yılmaz (2015) state that the social pressure regarding the appointment of teacher candidates decreases as family support increases. Therefore, the hope levels of teacher candidates, which express the process of finding new paths and taking action regarding any difficulty, can affect the anxiety about not being appointed through their perceptions of social safeness and pleasure. The close and satisfying relationships of preservice teachers play a role in increasing the motivation to find new paths and take action regarding the anxiety about a not being appointed. It is stated that individuals with high social safeness and pleasure levels have a low psychological tendency towards stigmatization (Ozden-Yıldırım & Deniz, 2018). This finding confirms the conclusion that the close and permanent relationships established by pre-service teachers who stigmatization themselves as "unappointed teachers" and experience the anxiety about not being appointed through their personal perceptions will have a reducing effect on their anxiety about not being appointed.